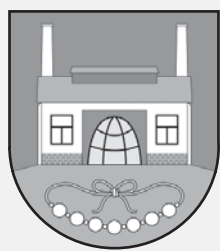

Zpravodaj

obce Pěňčín

duben 2021

zdarma

Střípky z muzea

Nemůžeme bohužel stále muzeum otevřít, ale:

- muzejní okénka pokračují po celou dobu pandemie – nyní nově velikonoční okénka a také všechny soutěžní fotografie...
- instalujeme výstavu zapůjčenou Muzeem Českého ráje v Turnově – Pouťe a jejich historie – bude v prvním patře muzea a těšte se, stojí za to...
- díky koronavirové krizi jsme museli přerušit projekt přeshraniční spolupráce s městečkem Neukirch v Německu, kde měla proběhnout výstava a měli jsme se tam spolu s Vámi vydat na putování po okolních turistických krásách a užít si německé pohostinnosti...takže, připravte se, jak to skončí, vyřážíme...
- vzniká projekt na vnitřní opravu fary, dokončení oprav kostela a morového sloupu – měl by být opět se zahraničním partnerem v rámci přeshraničního projektu – fara bude sloužit jako poutní centrum, místo setkávání, třeba i s bylinkovou lékárnou...
- chci zde také poděkovat všem, kteří nám nabídli a nabízejí věci, které chceme postupně ukazovat v našem muzeu – takže, pokud doma máte něco, co by mohlo naše muzeum obohatit, zejména pokud se týká místní historie a sklářství, ozvěte se nám... Děkujeme.

Rh

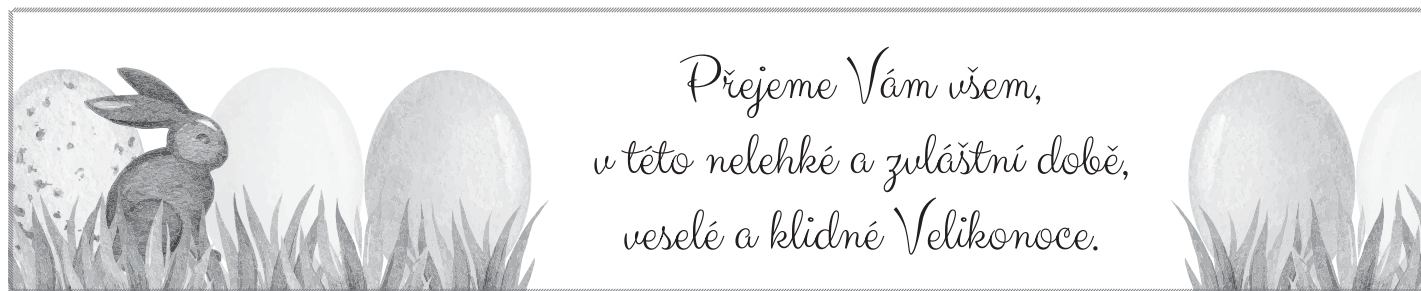
Také chceme pomáhat

I my, žáci 3. třídy naší základní školy, jsme se rozhodli, že nějak pomůžeme v dnešní nelehké době. Už několik týdnů se nás také týká distanční výuka. Každý pracovní den dopoledne se věnujeme výuce a plníme zadané úkoly, ale chybí nám přítomnost našich spolužáků a také učitelů. Abychom si zpestřili výuku a zároveň se zapojili do něčeho užitečného, domluvili jsme se s paní učitelkou, že pomůžeme zvířatům v ZOO Liberec. Většina rodičů s našim nápadem souhlasila a také nás

podpořila. Vymysleli si pro nás činnosti, při kterých jsme si vydělali finanční částku a tu jsme věnovali jako sponzorský dar. Proběhla anketa, ve které nejvíce hlasů bylo přiděleno pro lachtana hřivnatého.

Naši zaslouženou částku 2 300 Kč jsme zaslali ZOO Liberec a získali dárcovský list. Měli jsme velkou radost, že jsme dokázali někomu pomoci. Zároveň se těšíme, že se pojedeme za zvířaty do ZOO podívat. Určitě se jim po nás také stýská.

Žáci 3. třídy ZŠ Pěňčín

Obecní úřad Pěňčín

Pěňčín 57, 468 21 Bratříkov
www.pencin.cz

Mgr. Ivan Matějček
starosta obce
starosta@pencin.cz

Michal Bernat
místostarosta obce
mistostarosta@pencin.cz

Zaměstnanci OÚ Pěňčín:
Alena Vaničková
Tel.: 483 302 264
vanickova@pencin.cz
účetní oddělení, evidence psů

Petra Nikodýmová
Tel.: 483 397 028
nikodymova@pencin.cz
odpadové hospodářství, pokladna,
evidence obyvatel, podatelna,
agenda Czech POINTU

Úřední dny a hodiny:
pondělí a středa
7:00–11:00, 12:00–17:00
čtvrtek
7:00–11:00, 12:00–15:00

CZECHPOINT

Obecní úřad Pěňčín vydává
prostřednictvím kontaktního místa
veřejné správy – pracoviště Czech
POINT na požádání ověřené výstupy
z informačních systémů veřejné
správy (dále jen „ISVS“).

Sledujte dění obce
facebook.com/ObecPencin

Mobilní aplikace V obraze

Google play

App Store

Sběr nebezpečných složek komunálního odpadu

10. dubna 2021

Dupanda	09:10–09:20	u autobusové zastávky
Alšovice	09:25–09:35	u obchodu
Pěňčín	09:40–09:50	u obchodu
Jistebsko	09:55–10:05	u Dělnického domu
Krásná	10:10–10:20	Restaurace U Kaštanu
D. Č. Studnice	10:25–10:35	u Artglassu
Huť	10:40–10:50	náves
Bratříkov	10:55–11:00	u autobusové zastávky

Přijímány budou následující druhy odpadů:

Léky všeho druhu včetně mastí
Domácí kapalné i tuhé chemikálie (ředidla, kyseliny, louhy, vývojky
a ustalovače, chemické přípravky na ochranu rostlin, hubení plevelů
a škůdců, atd.)

Vše řádně označené!

Zbytky starých barev, obaly od barev
Všechny druhy akumulátorů včetně elektrolytu, baterií a článků
Upotřebené motorové oleje (v uzavřených nádobách do 30 l)
Olejové filtry a další zaolejovaný materiál

Způsob přebírání odpadů:

Je zakázáno odkládat odpady před příjezdem mobilní sběrný!
Občané předloží před předáním odpadu občanský průkaz.
Nebude přijat odpad, který bude umístěn na stanoviště před příjezdem
mobilní sběrný nebo po jejím odjezdu. Sběr bude probíhat pod dohledem
zástupce obecního úřadu.

Nebude přijímáno:

Elektro, stavební odpad včetně eternitu, azbestu, asfaltu, omítek, lepidel,
směsí apod. a nebezpečné odpady vznikající z podnikatelské činnosti

Vývoj počtu obyvatel naší obce

	Alšovice	Bratříkov	D. Č. Studnice	Huť	Jistebsko	Krásná	Pěňčín	Celkem
2011	549	278	100	313	304	129	177	1850
2012	549	270	102	311	309	133	174	1848
2013	529	266	106	306	311	138	178	1834
2014	520	273	106	305	315	143	188	1850
2015	524	272	116	306	317	145	186	1866
2016	525	264	119	308	324	152	188	1880
2017	529	270	119	304	324	157	195	1898
2018	539	265	119	306	321	159	197	1906
2019	532	268	118	304	334	160	197	1913
2020	559	274	123	302	333	172	193	1956

Důležitá telefonní čísla a další kontakty

Tísňová volání

112 Tísňová volání – centrální číslo
150 Hasiči
155 Záchraná služba
156 Městská policie
158 Policie České republiky

Zdravotní středisko Pěňčín

Pěňčín 31, 468 21 Bratříkov
MUDr. Jarmila Lejsková
MUDr. Rudolf Šumaj
Tel.: 483 397 026

Policie ČR

Obvodní oddělení Železný Brod
(pobočka Železný Brod)
Vaněčkova 729, 468 22 Železný Brod
www.policie.cz
Tel.: +420 974 047 407 11
Fax: +420 974 474 907
e-mail: jnoopzb@mvcz.cz

Základní škola

www.zspencin.cz
Tel.: 483 397 027, 483 397 627
Fax: 483 397 727
e-mail: zspenc@seznam.cz

Mateřská škola v Pěňčíně

Pěňčín 62, 468 21 Bratříkov
Tel.: 483 390 487
<http://skolka.pencin.cz>

Školní jídelna

tel.: 483 397 036

Dům s pečovatelskou službou

Alšovice 63, 468 21 Bratříkov

Pošty Partner

Pěňčín – Řeznictví Šourek
Pěňčín 29, tel.: 607 253 098

Huť – Potraviny J. Špidlen
Huť 169, tel.: 776 268 818

Webové stránky sportovních oddílů

- TJ Sokol Alšovice
www.dosokola.cz
- TJ Sokol Huť
www.sokolhut.cz
- FC Pěňčín
www.fcpencin.cz
- Sokol Skuhrov
www.sokolskuhrov.cz
- Sokol Bratříkov
www.sokol.cz/bratrikov
- Turistický oddíl Alšovice
www.turistickyoddil-alsovice.eu

Obec Pěňčín vyhláší výběrové řízení na pronájem nově zrekonstruovaných bytů v obecním domě Bratříkov 100 – bývalá pošta Bratříkov

Obec Pěňčín vyhláší záměr pronájmu tří, nově zrekonstruovaných bytů

Byt v prvním nadzemním podlaží 3+1 a o velikosti 85 m² + technická místnost o velikosti 2 m² a sklepní kóje

Vybavení bytu: kuchyňská linka, sporák, digestoř, koupelna – vana, toaleta, umyvadlo

Byt ve druhém nadzemním podlaží 2KK a o velikosti 38 m² + technická místnost o velikosti 2 m² a sklepní kóje

Vybavení bytu: kuchyňská linka, sporák, digestoř, koupelna – vana, toaleta, umyvadlo

Byt ve druhém nadzemním podlaží 2+1 a o velikosti 49 m² + technická místnost o velikosti 2 m² a sklepní kóje

Vybavení bytu: kuchyňská linka, koupelna – sprchový kout, toaleta, umyvadlo

Ke každému bytu náleží 1 parkovací místo.

Prohlídka bytů proběhne ve středu 14. 4. 2021 od 15:00 do 17:00 na adrese Pěňčín, Bratříkov 100, 468 21

Přidělování bytů bude probíhat „obálkovou metodou“, kde základní minimální cena nabídky bez služeb činí 50 Kč za m².

Více informací včetně termínů podání nabídek na www.pencin.cz, nebo na Facebooku Pěňčina.

Zastávka na návsi v Hutí

V letošním roce by měla proběhnout celoplošná rekonstrukce silnice III. třídy Huť – Zásada, kterou realizuje a financuje Liberecký kraj, jako majitel komunikace. Při této příležitosti se obec Pěňčín zapojí do plánované úpravy bývalé hasičské garáže na návsi v Hutí. Současná budova je v havarijním stavu a je nutná demolice, proto jsme se rozhodli pro kompletní revitalizaci této lokality. Chceme, aby i občané obce Pěňčín měli možnost se k návrhům vyjádřit, proto vyhlášíme veřejnou anketu. Anketa bude probíhat v elektronické podobě. Na obecních stránkách www.pencin.cz bude možné hlasovat pro určitou variantu od 5. 4. 2021 do 18. 4. 2021.

Předkládáme Vám 4 varianty. U všech variant je zpevňovací zeď vytvořená z gabionů, zachovaná parkovací místa a sběrné místo separovaného odpadu.

Informace jak jednoduše hlasovat budou na webu obce a na obecním facebooku.

Předem Vám děkujeme za spolupráci.

OÚ Pěňčín

**Zapojte se do hlasování
o podobě zastávky v Hutí.**

**Hlasujte na
www.pencin.cz
od 5. do 18. 4. 2021**

Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 v České republice

Podle zákona 332/2020 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 a o změně zákona 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon“) bude na celém území České republiky přistoupeno ke sčítání lidu, domů a bytů (dále jen „sčítání“). Rozhodným okamžikem sčítání je půlnoc z pátku 26. března 2021 na sobotu 27. března 2021. Fyzická osoba podléhající sčítání je povinna poskytnout zákonem požadované údaje. Sčítání je primárně navrženo jako online, tedy bez nutnosti kontaktu s dalšími osobami.

Sčítání podléhá:

■ každá fyzická osoba, která má v rozhodný okamžik na území České republiky trvalý pobyt nebo přechodný pobyt nad 90 dnů, nebo které byl na území České republiky udělen azyl, doplňková ochrana nebo dočasná ochrana

■ každá další fyzická osoba, která je na území České republiky v rozhodný okamžik přítomna

■ každý dům (i neobydlený) a každý byt (i neobydlený)

Povinnost sečíst se se nevztahuje pouze na cizince, kteří jsou v České republice na dobu kratší než 90 dnů (například turisté), a na cizince požívající diplomatické výsady a imunity.

Sčítání organizuje, řídí, koordinuje a jeho přípravu, provedení, zpracování a zveřejnění výsledků zabezpečuje Český statistický úřad (dále jen „Úřad“). Úřad pro potřeby sčítání přebírá údaje z informačních systémů veřejné správy podle

paragrafu 7 zákona. Na přípravě a provedení sčítání Úřad spolupracuje s dodavatelem terénních prací a ústředními správními úřady uvedenými v zákoně.

Obecní úřad zveřejní způsobem v místě obvyklým nejpozději 14 kalendářních dnů před rozhodným okamžikem tento dokument, seznam standardních sčítacích obvodů v obci včetně jejich vymezení a jména, příjmení a čísla průkazů sčítacích komisařů, kteří budou v jednotlivých sčítacích obvodech sčítání zajišťovat, včetně telefonního spojení na bezplatnou informační linku sčítání a oficiální internetové adresy sčítání.

Sčítání osob se provede poskytnutím údajů jejich zápisem do sčítacího formuláře povinnou osobou. Tou je každá plně svéprávná fyzická osoba podléhající sčítání. Za fyzickou osobu, která není plně svéprávná, poskytne údaje její zákonný zástupce nebo opatrovník, případně jiná osoba oprávněná za ni jednat podle občanského zákoníku. Sčítání lidu, domů a bytů se provádí vyplněním sčítacího formuláře pro domácnost. Údaje o domu a bytu poskytne jeho uživatel, v případě neobydleného bytu vlastník domu nebo správce.

Povinná osoba poskytne údaje jejich zápisem do sčítacího formuláře buď v elektronické podobě při online sčítání od 27. března 2021 do 9. dubna 2021, nebo následně při terénním došetření.

Terénní došetření provádějí v jednotlivých sčítacích obvodech sčítací komisaři jmenovaní podle zákona. Sčítací komisař se při výkonu své funkce prokazuje průkazem sčítacího komisaře, případně

na požádání povinné osoby též svým občanským průkazem nebo cestovním dokladem.

Při terénním došetření sčítací komisař předá členu domácnosti, osobě žijící mimo domácnost, popřípadě vlastníku zařízení, které tvoří samostatný sčítací obvod, sčítací formulář v listinné podobě v předem oznámeném termínu nejpozději do 26. dubna 2021. Úřad je podle zákona oprávněn lhůtu prodloužit.

Člen domácnosti, osoba žijící mimo domácnost nebo vlastník zařízení, které tvoří samostatný sčítací obvod, odevzdá vyplněný sčítací formulář v odpovědní obálce na poště nebo jej vhozením do poštovní schránky odešle zdarma na adresu P. O. Boxu sčítání, nebo jej doručí na kontaktní místo sčítání, nejpozději do 11. května 2021. Úřad je podle zákona oprávněn lhůtu prodloužit.

Údaje zjištěné při sčítání jsou chráněny zákonem, nařízením o evropské statistice, GDPR a dalšími právními předpisy. Tyto údaje nesmějí být použity pro jiné než statistické účely. Sčítací komisaři, stejně jako všechny osoby, které se v souvislosti se zpracováním výsledků seznámí s individuálními nebo osobními údaji, jsou povinni o nich zachovat mlčenlivost. Povinnost mlčenlivosti je časově neomezená.

Český statistický úřad žádá všechny občany, aby odpovědným vyplněním sčítacích formulářů přispěli k úspěšnému provedení sčítání.

*Ing. Marek Rojíček, Ph.D.
předseda Českého statistického úřadu*

Bezpečně, online, raz dva. Sčítání začíná 27. března 2021

Průběh sčítání

Sčítání 2021 začíná rozhodným okamžikem o půlnoci z 26. na 27. 3. 2021. Do 9. 4. 2021 má každý možnost sečíst se online prostřednictvím elektronického formuláře na webu www.scitani.cz nebo v mobilní aplikaci. Kdo se nesečte online, má zákonnou povinnost od 17. 4. do 11. 5. 2021 vyplnit a odevzdat listinný formulář. Jeho distribuci zajišťují sčítací komisaři.

Vzhledem k současné epidemické situaci připravil ČSÚ v součinnosti s Českou poštou a hlavní hygieničkou České republiky distribuci a sběr listinných formulářů,

při kterých dojde k výraznému omezení fyzických kontaktů mezi sčítacími komisaři a obyvatelstvem. Distribuce formulářů do domácností bude probíhat podobně, jako nyní probíhá doručování doporučených poštovních zásilek, při dodržování přísných hygienických pravidel (ochranné pomůcky, dezinfekce, fyzický kontakt primárně venku, minimalizace doby kontaktu). Z tohoto důvodu nebudou sčítací komisaři pomáhat s vyplňováním formulářů. V případě potřeby se však můžete obrátit na infolinku 840 30 40 50. Vyplněné formuláře bude možné odeslat v předtištěné obálce prostřednictvím schránek

České pošty nebo odevzdat na cca 800 kontaktních místech České pošty (vybrané pobočky). Odeslání bude zdarma. Kontaktní místa budou provozována za zvýšených hygienických požadavků.

**Železný Brod Poštovní 404,
468 22, Železný Brod
tel.: 954 246 822**

Běžkaři T. J. Sokol Skuhrov se ohlíží za lyžařskou sezónou 2020/2021

Vážení občané Pěnčína a milovníci bílé stopy, při psaní příspěvku do dubnového Zpravodaje se zamýšlím nad smyslem veškerého lidského snažení. Kolik úsilí už přišlo vniveč a nebylo využito. Teď sedím doma u počítače, uvězněný přísným lock-downem. Akční rádius našeho trénování je nekompromisně ohraničen hranicemi obce. Trénujeme individuálně – distančně – dle elektronicky zasláných tréninkových plánů. Bohužel veškeré natrénované jednotky v průběhu léta, podzimu a zimy 2020/2021 jsme neměli téměř vůbec kde zúčastnit.

Všechny závody žactva byly zrušeny, jak na krajské, tak i na celorepublikové úrovni. V kategorii dorostu se uskutečnily dva závody Českého poháru. První závod se konal v Novém Městě na Moravě 22. – 24. 1. 2021 a druhý v Jablonci n. N – Břízkách ve dnech 26. – 28. 2. 2021. Oba dva závody provázela přísná hygienická opatření, závodníci i trenéři se museli podrobit COVID testům a po celou dobu závodů jsme museli nosit roušky či respirátory, s výjimkou závodníků na trati. Areály v NMNM i v Břízkách byly neprodyšně uzavřeny pro diváky i rodinné příslušníky závodníků. Za náš oddíl se závodů zúčastnila pětice svěřenců-dorostenců – Jakub Michalenko, Nikola Nikodýmová, Karolína Hübnerová, Ondřej Lesák a Tereza Pecková. Účast byla úspěšná, sbírali jsme body do Českého poháru. Nejlepším umístěním bylo 20. místo Káji Hübnerové ve sprintu a 24. místo Terezy Peckové v běhu volnou technikou. T. J. Sokol Skuhrov se v konečném pořadí družstev

umístil na 22. místě a za sebou nechal mnoho jiných oddílů z celé republiky.

Co nás velice mrzí je, že naši starší žáci, kteří se poctivě dlouhodobě připravovali a měli ambice na medailové umístění v rámci ČR, si letos ani nezapřít. Chabou náhražkou jim bylo každotýdenní testování výkonnosti na tratích „U Kříže“. Chybělo však srovnání s borci z jiných oddílů.

Malou útěchou byly skvělé sněhové podmínky pro běžecký sport v našem kraji a výborně upravené tratě pro klasiku i skate. O ty se nám vzorně starali Josef Bouda, Tomáš Pavlata a Milan Vavruška a patří jim za to velké poděkování. Poděkování patří též obcím Pěnčín a Skuhrov za finanční podporu při údržbě tratí. Zajistě si i mnozí z vás po dlouhé době zkusili nazout běžky a vyrazit do přírody.

Karolína Hübnerová po dojezdu sprintu – stadion Břízky.

Nikola Nikodýmová vyjíždí ze stadionu v NMNM.

Jakub Michalenko zdolává náročné stoupání na stadion Břízky.

Trenér Tomáš Preissler dohlíží v servisním buňce na řádné očištění lyží – NMNM.

Nikola Nikodýmová v závode klasickou technikou – Břízky.

Na tzv. „Pěňčinské magistrále“ se dalo nakroužit i několik desítek kilometrů, aniž byste v jedné stopě jeli dvakrát. V krásně vyříznutých „kolejích“ jsem několikrát dojel od alšovské sokolovny až na rozcestí v Pelikovicích nad Rychnovem u Jablonce nad Nisou, s příjemnou zastávkou na polévku u okénka na Kopanině. Na běžkařském výletě po okolí Pěňčinska jsem potkával mnoho našich rozesmátých spoluobčanů, kteří sundali běžky z půdy. Byly vidět na nohách vskutku historické dřevěné kousky. A to je dobře a udělalo mi radost, že je tento sport stále i u nás na vsi populární. Těž jsme zaznamenali veliký zájem o členství v našem oddíle a v průběhu zimy jsme se rozrostli a další řádku nových členů. Především naše příprava posílila. Kdo ví, třeba za pár let uvidíme nějakého našeho bývalého žáčka na olympiádě s medailí na krku.

Na závěr bych se chtěl ještě zmínit o úspěchu našich odchovanců a i nadále současných členů našeho oddílu na Mistrovství světa v lyžařském orientačním běhu (LOB), které se konalo v únoru v estonském Kääriku. Závodit se zúčastnili Josef „Pepíno“ Nagy a Tereza Pecková a nevedli si vůbec špatně. Pepíno sbíral své první zkušenosti mezi dospěláky. Po počátečních peripetiích ve sprintu, kde se umístil na 42. místě z 55 startujících, vypiloval svoji taktiku a následně vybojoval krásné 25. místo na trati „middle“. O senzační překvapení se postarala Tereza Pecková, která ve štafetě dorostenek se svým družstvem zvítězila. Česká dívčí dorostenecká štafeta tak porazila i favorizované Rusky a třetí domácí Estonky. Gratulujeme!

Milí spoluobčané, zima 2020/2021 je za námi a na dveře nám ťuká jaro. Pokud situace dovolí, budeme si ještě minimálně

Josef „Pepíno“ Nagy na trati MS LOB v estonském Kääriku.

do konce dubna užívat jarní lyžovačky v Jizerkách a Krkonoších. Sněhu je na horách dost. Pro nás je to smutné bilancování, když vlastně není bilancovat co. Pouze zbude smutná vzpomínka na (ne) závodní sezónu 2020/2021 a budeme jen pevně doufat a věřit, že v sezóně

2021/2022 to již rozjedeme naplno. Přijeme všem veselou velikonoce, hlavně pevně zdraví a veselou náladu.

SKOL!

Martin Hübner, ved. trenér T. J. Sokol Skuhrov, oddíl běžeckého lyžování

Masopust 2021 v Hutí

Milý čtenáři, jistě se divíš, jak by mohl být v této době, kdy platí přísná epidemiologická opatření, masopust. Vždyť to je akce, při které se sejde mnoho rozjařených občanů, aby pěkně pospolu prošli obcí v tradičních maskách a prožili pěkný a veselý den, zakončený vepřovými hody. Přemýšleli jsme, co se vlastně dá dělat, jak alespoň trochu vytrhnout lidi ze smutně plynoucího času, mnohdy s velkými starostmi a někdy i strachem. Snad se nám to trochu podařilo, alespoň vzpomínkou nad veselými fotografiemi z uplynulých ročníků masopustu v Hutí. První letošní kulturní akce Spolku Huť pro život proběhla ve dnech 14.–28. února v Hutí na návsi před kaplí sv. Vojtěcha. Byl to vlastně masopust v obrazech. Na velkých propagačních tabulích bylo prezentováno 44 velmi kvalitních fotografií, na kterých bylo k vidění více jak 60 tradičních masek. **Ale to důležité a nejvíce patrné je účast občanů všech věkových kategorií, od docela malých dětí až po ty nejstarší.** Víím, že masopust obrazem potěšil mnoho lidí, hledali na fotografiích celé své rodiny a mnohdy byli překvapeni nenadálým snímekem. Ti, kdo jsou v průvodu, vidí celý průvod až na fotografiích a je, to mi věřte, na co se dívat. Někteří už, bohužel, nejsou mezi námi. I tohle

je způsob, jak si je připomenout, jak i oni s námi tu radost prožívali a dobře se při tom bavili.

Nezbývá než doufat, že v roce následujícím se sejdem obvyklým a jediné správným způsobem při řádném masopustu. Protože společné akce občanů mají

smysl a velký význam pro opravdu hodnotný život všech. Velmi ráda na tomto místě poděkuji za pomoc při uskutečnění výstavy Markovi Pěknému, Richardu Hübelovi, Lubošovi Kunderovi a obci za převoz velkých výstavních stojanů.

Marie Halodová, Spolek Huť pro život

Dopis, který už nebyl odeslán

Milá paní Smolková!

Zdravím Vás z naší domácí dílny a chci Vám moc poděkovat za přízeň a dary finanční i věcné, které jste našemu spolku Huť pro život věnovala. V roce 2019 jste nám darovala různé přebytky materiálu na šití a háčkování a také několik vlastních výrobků, které se objevily na našem každoročním jarmarku. Víím, že jste byla překvapená a měla jste radost, co všechno z Vašich přebytků vzniklo a jak jsme to dokázaly zpracovat. A přesto, že v roce 2020 nemohla proběhnout téměř žádná prezentace naší práce, my vyráběly dále na časy, až „bude líp“. Moc mě těší, že jsme Vám udělaly radost a že je vidět, že naše práce není marná a že stojí za to, že i finanční dary jsou vždy využity smysluplně a zodpovědně. V době, kdy jsme se nemohly setkávat, jste nám teď v lednu dala přebytky přízí. No a to je vlastně důvod, proč píšu. Posílám Vám několik fotografií (protože kdo ví, kdy se uvidíme)

věcí, které jsme mezi tím udělaly. Moje sestra uháčkovala z Vašich bavlnek krásné barevné taštičky. Když byly hotové, řekly jsme si, že Vám musíme poslat alespoň fotografie, že už jsou příze zpracované. Tak snad Vás to zase potěší, snad už v létě budeme moci své výrobky nabízet a zhodnocovat i Vaše dary. V loňském uzavřeném roce se nám podařilo dát kapli v Hutí novou střechu, mluvily jsme spolu, co nás čeká v tomto roce. Už teď Vám mohu napsat, že strop v kapli bude finančně mnohem náročnější, než celá střecha. Protože v loňském roce byla kaple zapsána na seznam kulturních památek, musí se práce odehrávat v trochu jiném režimu a to samozřejmě i finančním. Určitě nás čekají těžší časy, proto jsem ráda za to, co se stihlo opravit ještě před zápisem, teď už by to stálo dvakrát tolik. Moc se těším, až se zase uvidíme, máme si o čem povídat. Výstava kronik v muzeu v Turnově asi nejspíš nebude, tak uvidíme, jak

se situace bude vyvíjet. Mějte se pěkně, buďte zdráva a ještě jednou moc děkuji.

V Hutí 5. února 2021

Marie Halodová

Je velké štěstí v životě potkat a poznat člověka, jako byla paní Smolková. Pracovitá, vzdělaná a moudrá paní byla dlouholetou kronikářkou obce Pěňčín. Poznala jsem se s ní právě proto, že jsem se stala její pokračovatelkou. Při našich setkáních jsme hrály obě na stejnou notu, měly jsme stejné záliby a hlavně i názory. Jak poděkovat za velkou přízeň, kterou nám věnovala? Milým setkáním anebo v těchto časech alespoň dopisem, který jsem napsala jako poděkování právě začátkem února. V ten samý den jsme se dozvěděli o jejím skonu.

Čest její památce.

Marie Halodová, kronikářka obce Pěňčín

Januška Smolková

Dne 2. února 2021 ráno zemřela Januška Smolková. Prostá oznamovací věta. Ti, co ji znali, se při té zprávě zachvěli. Uvědomili si, co všechno bylo rázem ztraceno.

Januška Smolková byla jedna z mnoho lidí a rodáků, které ovlivnila krása Pěňčinska. Jen jedna z mála o něm však dokázala poutavě psát a zapisovat jeho historii pro budoucí pokolení.

Januška Smolková se narodila v roce 1933 na Čížkovicích. Z rodného domu to měla kousek ke Kříži a tím i na Pěňčín.

Prakticky celý život pracuje ve Výzkumném ústavu skla a bižuterie, kde dělala v technickém úseku. Zde se dala uplatnit dobrá znalost anglického jazyka. Při její práci získávala stále větší vztah ke knihám, psaní a literatuře obecně. Pracovní rešerše literatury a překlady ji znovu motivovaly ke studiu, tentokrát literatury v Praze.

Při práci se starala o huťský domek a převážně v něm žila. Tím k jejím zálibám přibyl i zájem o historii našeho krásného kraje. Její nadšení pro dění v obci a její historii ji přímo předurčovalo k tomu, aby vedla obecní kroniku. Tu svědomitě psala od roku 2000 po dobu patnácti let. Navázat na práci pana Jehličky určitě nebylo jednoduché, ale Januška se jí zhostila odpovědně a svědomitě.

V podzimu života se Januška přestěhovala do podkrovního bytu v Alšovicích, který si vkusně zařídila a z něhož má krásný výhled na celou obec a Krkonoše. Její záliby bylo jednoduché zjistit ihned po vstupu do bytu. Na stěnách visely historické fotografie, fotografie rodiny, vnučat a pravnoučat a také ručně vyšíváné obrázky, které sama vytvářela.

Její články byly nedílnou součástí obecního zpravodaje, kde kromě jednotlivých článků psala i stálé rubriky jako „Zadní voj“ o návratu legionářů do vlasti nebo „Žijí mezi námi“ o zajímavých osobnostech Pěňčinska. A právě úvodní věty této rubriky ji vystihovaly „Krása kraje našeho Pěňčinska, ležícího na úpatí Podkrkonoší a sahajícího do Českého ráje, musí oslovit vnímavé duše, žijící mezi námi. Mnozí je známe a uznáváme, ale možná, že ne všichni.“

Dne 2. února 2021 ráno zemřela Januška Smolková. Prostá oznamovací věta. Ti, co ji znali, se při té zprávě zachvěli. Uvědomili si, co všechno bylo rázem ztraceno. Ne, její práce ztracena nebyla. Ta bude žít a dále bude rozvíjena jejími pokračovateli. Ale v tu chvíli jsme věděli, že jsme ztratili milého člověka, který vás nenechal na holičkách a dokázal vás oslovit i nadchnout. Pláč a smutek odchod

takového člověka nenahradí. Ale dokud bude její dílo dále rozvíjeno, bude i Januška žít v srdcích i myslích a její památka zůstane živá.

Čest její památce!

Rozhovor

Poslední z Burku

Začátkem března si nad hrnkem s bylinkovým čajem povídám s paní Oldřiškou Vélovou, rozenou Mikulovou, jednou z posledních pamětnic zašlé slávy a bortící se krásy historického Kittelova domu. Čaj má uvařený i paní Oldřiška, jenomže u sebe doma. Rozhovor vedeme přes telefonní signál, protože za okny kromě slunečného mrazivého dne panuje i coronavirová pandemie a v celé zemi je vyhlášen nouzový stav.

Jaké jsou Vaše vzpomínky na dětství strávené na Krásné a v okolí Burku?

S rodiči jsme bydleli v domě čp. 11, dnes u Boudů, kde před nedávnem bylo Kittelovo muzeum. To byl můj rodný dům. Do školy jsem 1. až 5. ročník chodila na Krásnou (do 6. až 9. třídy pak na Pěňčín).

Ta zbouraná škola pod kostelem, která je na starých fotografiích, byla německá škola, do které chodila moje babička. Po válce a za mého dětství už byla prázdná, postupně chátrala. Lidé ji rozebírali na stavební materiál. Jako malá holka jsem si v té škole hrála. Pamatuji na Krásné bylo víc domů, vedle kostela stály dvě hospody a vedle Burku ještě dva domy, které vyhořely a pak se postupně rozebíraly na stavební materiál. Dnes chalupa stojící vedle, patřila k Burku, byla to původně stodola, která v roce 1934 vyhořela. U nás doma se tradovalo, že požár byl tak silný, že na střeše nám praskaly tašky. Když stodolu opravili, přivezli tam mlátičku, kterou potom používali všichni místní. V našem domě čp. 11 jsme bydleli s mojí babičkou z maminy strany Emilkou a dědou. Babička chodila na Burk mandlovat na ručním mandlu pro lidi prádlo a já jsem od

dvou let chodila s ní. Mandl dostala svačtinou darem. Když babička pracovala, hlídali mě sousedi Maryškoví, Jůlinka a Ludvík.

Vzpomínáte si na uspořádání uvnitř domu? Kde, kdo bydlel?

Maryškoví bydleli v 1. patře, hned naproti schodišti, měli dvě místnosti. Topili v kamnech, jako všichni v celém Burku. Vpravo od schodiště jsem měla kamarádku Uršulku od Pivrnců, byla o čtyři roky starší. Bydlela tam se svými rodiči a prarodiči. Vlevo od schodiště byla dílna, kterou využíval pan Pivrnc a také volná místnost pro děti, kde jsme si hráli. V celém domě nebyla pitná voda, chodilo se pro ni k nám (k čp. 11) do studánky a topilo se v kamnech, uhlí se muselo nosit ze sklepa, což hlavně pro starší bylo obtížné.

Poslední obyvatelka Burku paní Julie Maryšková v roce 1976.

► To se psala padesátá léta, jak na tuto dobu svého dětství vzpomínáte?

Kolem Burku, jak lidé dům odjakživa nazývali, panovala zvláštní atmosféra. Lidé si hodně pomáhali, společně opravovali i dům. Kolem kaštanu, který tam už dnes není, byla lavička, na které se lidé scházeli, sedávali a povídali si. Jako děti jsme seděly tiše na bobku, ani nedutaly a poslouchaly. To vám byly příběhy! Když jsem trochu povyroستla, chodili jsme na faru, kde byly další sprátenelé děti Aťka a Bouhouš, což byli neteř a synovec pana faráře Raaba. Měli tam hospodyně, které se říkalo slečna a ta nás učila péct, ale i pomáhat v domácnosti. V deseti letech jsem už babičce drhla podlahu rejžákem. Na faře jsme si užívali různou legraci, třeba při hře, když nás slečna zastlávala do postele. Pravidelně jsme také chodili uklízet do kostela, každou neděli jsme tam před obědem nosili kytky, třeba jen z louky natrhaných pár kopretin. Největší, vlastně celoživotní kamarádství jsme měli s Uršulkou. Dávala na mě pozor a později brala s sebou i na zábavy, kam jsem mohla chodit od šestnácti let. Jakmile se Ursula provdala, odstěhovala se do Dalešic, ale v kontaktu jsme zůstaly.

No a jak to bylo s tím požárem v Burku?

V přízemí domu bydlela osamělá paní Švejzdralová, žila nuzně. Vypadala jako nějaký bezdomovec. Synové ji málo

navštěvovali, moc se o ni nestarali. Občas byla i agresivní, byla chudák, tak trochu už mimo. Jednoho dne roku 1969 byla na návštěvě u svých rodičů na Krásné také Ursula s právě narozeným synkem Martinem, trávila tu pár dní po porodu na zotavenou. No a té osudné noci, kdy všichni spali, v přízemí začalo hořet. Nešťastná Švejzdralová si tehdy rozdělala oheň mimo kamna. Bylo jí zima, páčila knihy, šaty, boty. Kouř z ohně nejprve vzbudil to malé miminko od Ursuly. Martin tak nejspíš zachránil všechny, kteří v té době v domě byli. Když rozespálá Ursula vzbudila tátu, celý byt v přízemí byl už v plamelech, hořela podlaha, na paní Švejzdralové už i šaty. Ve vodovodu tekla pouze reza-vá voda, která však byla po ruce a na uhašení ohně stačila. Hasil pan Pivrnec a také můj tatínek, pro kterého doběhli. Chudák ženská krátce po požáru zemřela.

Začala sedmdesátá léta a to už se počítaly poslední roky na Burku, léta posledních nájemníků.

Je to tak, Pivrnecovi se odstěhovali za dcerou Ursulou do Dalešic. A v chátrajícím domě bez vody se střídaly poslední partaje, většinou osamělých starších lidí. Po Pivrnecových na chvíli paní Luková, po ní Lory Štrynclová s maminkou, které pak využili možnost se přestěhovat do Německa. Nájemníci se střídali rychle po sobě, na nějaký čas zde bydlela stará paní p. Fricová, švadlena Havlová. Když pak odešli poslední dva chlapi, nějaký Machala a pan Arpád, který zde umřel, chyběla tu mužská pomoc, zejména s nošením uhlí. Všichni se vystěhovali, jediný, kdo tady však stále zůstával, byla už ovdovělá samotná paní Jůlinka Maryšková, ta moje druhá babička, která mě od dětství

hlídala. Všichni kolem ji pomáhali. Obědy ji nosila Barbora Pavlatová, Jaruška Pfeiferová ji prala. Maminka ji obstarávala nákupy a léky a tatínek, protože pracoval doma – mačkal korále, tak jí každé ráno nanosil vodu a zatopil. Jak už jsem říkala, Jůlinka Maryšková byla taková moje náhradní babička, v dětství mi šila šaty, kostýmy na maškarní apod. Mám na ni opravdu krásné vzpomínky. V únoru 1979 jí bylo 90 let. Od tehdejšího národního výboru dostala dárek, v podobě vystěhování. Byt jí už nenabídlí, dostala místo v domově důchodců, kde se nestačila ani zabýdlet, 24. listopadu 1979 zemřela. Jůlinka Maryšková byla tou poslední obyvatelkou Burku, dnes Kittelova domu.

Máte pěkné vzpomínky, myslím, že by vydaly na knihu. Jak je to s ostatními vašimi vrstevníky a žijícími pamětníky.

Už jich moc tady není, tu a tam někdo. Kamarádka Aťka z fary žije v Německu a její bratr Bohouš v Liberci. Celoživotní kamarádkou, na kterou mám silné vzpomínky do posledních chvil, je však ta moje drahá Uršulka. Moc jsme se obě těšily, až bude Burk opravený. S úsměvem říkala, že půjdeme spolu mýt okna. Bohužel se znovuotevření Burku nedožila, ale i tak měla velkou radost, že dům z jejího dětství byl zachráněn, že se opravuje a jmenovitě Richardu Hübelovi byla vděčná, že to nevzdal. K tomu se připojuji i já s poděkováním a radostí nad tou podařenou rekonstrukcí a opravenou krásou.

Paní Oldřišce Vélové děkuje za rozhovor

Ludmila Růžička Abrahamová

Opravy Burku v roce 1959.

Fotografická soutěž

Děkujeme všem šestnácti účastníkům naší fotografické soutěže „Zima na Pěňčínku“. Sešly se opravdu hezké fotografie. O to bylo těžší vybrat. Každý mohl zaslat dvě fotografie. Vybrali jsme nejprve od každého jednu postupující a z nich potom vybrali vítěze. Gratulujeme vítězům a děkujeme všem zúčastněným. A jelikož všechny fotografie vypovídají cosi o naší obci, rozhodli jsme se, že všech 16 fotografií vystavíme na Kittelově muzeu. Spolu s velikonočními okénky, můžete shlédnout i všechny soutěžní fotografie. Bezkontaktně a kdykoli...

Rh

3. Kateřina Linhartová, Místo odpočinku.

Miluška Halamová, Koncert stínů.

1. Radka Lišková, Západ slunce U Lípy.

2. Martina Sloupová, Výhled.

Zdeňka Palová, Trollové na Pěňčínku.

Znamé i tajemné velikonoce na Kittelovsku

Velikonoce patří mezi takzvané pohyblivé svátky, což znamená, že nemají každoročně na stejný den stanovené datum. Mezi roky se může datum Velikonoc lišit klidně i o jeden měsíc. To je způsobeno tím, že jejich konání je již po tisíce let určováno v závislosti na poloze slunce a měsíce a to tak, že jejich datum je stanoveno na první neděli po prvním jarním úplňku. Pokud úplněk vyjde na neděli, Velikonoce se slaví neděli následující.

Tak tomu je ve starší židovské tradici. Do Evropy se ale dostaly až s křesťanstvím. Pro většinu z nás jsou Velikonoce svátkem oslavujícím vzkříšení Ježíše Krista a jsou nejvýznamnějším křesťanským svátkem.

Trvají celý týden, pro který se používá název Pašijový týden. Velikonoční dění vychází z biblických vyprávění sepsaných Ježíšovými apoštoly. Jde o takzvané pašije. Passio znamená v latině utrpení.

Svatý týden začíná Květnou nedělí a končí Velikonoční nedělí neboli Božím hodem Velikonočním, tedy vzkříšením Ježíše Krista. Mezi nimi je Modré pondělí, Šedivé úterý, Škaredá středa, Zelený čtvrtek, Velký pátek a Bílá sobota. Po tomto týdnu následuje Velikonoční pondělí jakožto druhý svátek.

Jak vychází Svatý týden letos, v roce 2021:

Popeleční středa v roce 2021 byla dne 17. února

- Květná neděle – 28. března 2021
- Modré pondělí – 29. března 2021
- Šedivé úterý – 30. března 2021
- Škaredá středa – 31. března 2021

- Zelený čtvrtek – 1. dubna 2021
- Velký pátek – 2. dubna 2021
- Bílá sobota – 3. dubna 2021
- Velikonoční neděle – 4. dubna 2021
- Velikonoční pondělí – 5. dubna 2021

Pojďme se krátce velikonoce projít.

Popeleční středa

(někde také sazometná středa, popelec) je jedním z dvou dnů přísného postu (společně s Velkým pátkem) a připomínkou pomíjivosti pozemského života. Znamenání popelem, tzv. popelec, doprovází udělovatel slovy: Čiňte pokání a věřte evangelium nebo Pamatuj, že jsi prach a v prach se navrátíš. Popeleční středou začíná čtyřicetidenní půst před Velikonoce. Lze také říci, že Popeleční středou končí masopust a začínají Velikonoce, i když na svatý týden je ještě nutno nějaký ten týden počkat.

Velikonoce

Sazometná středa, Škaredá středa či **Svatá středa** je středa svatého týdne, den před Zeleným čtvrtkem. Tento den se připomíná, jak Jidáš zradil Ježíše za 30 stříbrných. Jméno Sazometná středa získala podle toho, že se tento den vymetaly komíny. Podle lidové pověry se v tento den lidé neměli mračit, aby se nemračili všechny středy v dalším roce. V tento den se pekly jidáše, které se jedly ve čtvrtek.

Zelený čtvrtek (latinsky feria quinta hebdomadae sanctae) své jméno získal pravděpodobně podle křesťanského názvu v němčině Greindonnerstag (lkavý čtvrtek), což se mohlo změnit na Gründonnerstag (zelený čtvrtek).

Zelený čtvrtek

Na Kittelovsku den koledy. Chodí koledovat dívky. Protože zvony odlétají až do soboty do Říma, jejich zvuk nahrazují velikonoční řehtačky. Ve čtvrtek koledovaly dívky, chlapci čekali až na velikonoční pondělí, kdy vyráželi brzo zrána s pomlázkami. Když měla dívka pro chlapce připravenou pěknou kraslici, o pouti sv. Josefa jí chlapec na oplátku koupil dárek.

Zelený čtvrtek je v křesťanské tradici dnem poslední večeře Páně.

Večeře Páně

V křesťanské tradici se o zelený čtvrtek i každodenně při mších navazuje na Poslední večeři Páně konané, jak Ježíšovi i jeho druhům – apoštolům veleva

židovská tradice v den „Korban pesach“ (zvyk obětiny beránka)

„V onen den svému synovi oznámíš: „To je pro to, co mi prokázal Hospodin, když jsem vycházel z Egypta“.

– Bible, Exodus 13:8

O velikonocech si tedy tyto dávné rituály můžeme připomenout v symbolické podobě Seder – slavnostní večeři pro první noc svátku Pesach. Mnoho ze sederového rituálu, pokud jej slaví pravověrní Židé je proto pojato tak, aby vzbudilo zájem a zvědavost dětí – připomenutí jezení velikonočního beránka a nekvašených chlebů slaveného na paměť vyvedení Židů z egyptského otroctví.

Sederový talíř by měl obsahovat:

- עֲוֹלָא – zro'a – opečená kost, která je připomínkou obětního beránka (korban pesach); Mělo by se jednat o kost z beránka, nicméně lze použít třeba opečené kuřecí křídlo nebo krk,
- הַצֵּיב – bejca – vejce uvařené natvrdo, symbol nového života a též Izraele, který je přirovnáván ke žlutku, který nikdy zcela nesplyne s bílkem, stejně jako Izrael nikdy nesplynul během pobytu v Egyptě s okolními národy,
- הַמָּצָה – maca – maces, nekvašený chléb
- מַרֹר – maror – hořké byliny (např. salát, křen) připomínající hořkost otroctví,
- סַפְרִיכָה – karpas – celer, popř. zelenina (ředkvička, brambor, cibule),
- מַיִם – majim – slaná voda připomínající zázraku během přechodu přes Rákosové moře, kdy se vody před izraelským lidem rozestoupily, aby mohl bezpečně přejít.
- חַרֹסֶת – charoset – směs strouhaných jablek, oříšků, mandlí, skořice, zázvoru a červeného vína, připomínající materiál na výrobu cihel, které museli zotročení Izraelité dělat pro faraona.

Na stole nesmělo chybět víno, kdy bylo předepsáno vypít čtyři poháry.

...Zbytek poměrně komplikované tradice necháme Židům

Velký pátek:

Na Velký pátek se neslaví mše. V katolické liturgii se čtou z Písma Janovy pašije, často podané dramaticky nebo hudebně. Na Velký pátek se vážou i některé lidové

tradice, často předkřesťanského původu. Tento den je spojován s magickými silami. V tento den se měly otevírat hory, které vydávaly poklady; v tento den se nemělo nic půjčovat, protože půjčená věc by mohla být očarována; nesmělo se hýbat se zemí (rýt, kopat, okopávat) ani práť prádlo, protože by bylo namáčeno do Kristovy krve. Velká moc se ovšem připisovala koupelím – ještě před svítáním lidé vycházeli k potůčkům, aby si zajistili pevné zdraví po celý rok. Na Kittelovsku leze navštívit (Studánka sv. Josefa, nebo rybníček před Kittelovým domem)

Bílá sobota:

Skončil půst. Pekly se jidáše, velikonoční beránek, nádivka, mazance, vajíčka, chléb, připravovaly se pomlázky. O velikonocích se také hledala hnízda s velikonočními vajíčky. Většinou rodiče vyráběli hnízdečka a dětem k nim naznačovali cestu, třeba trusením nějakého pamlsku směrem k hnízdu. V Kittelově domu bývalo hodně rodin a proto býval oblíbeným místem pro koledy.

Z Pěnčinska aktuálně není žádná kolední píseň známa.

Píseň při sobotním vybírání:

- Nevinného mučení
- a smrt Krista Pána,
- rozvazujeme v libosti
- každá duše věrná,
- která jest to od zlého
- račiž postoupiti
- Pro člověka hříšného
- Chci tě vykoupiti.
- On pro své umučení
- Dal nám věčnou milost
- a po tomto životě
- v nebi věčnou radost.
- Píseň sebraná v Sudově Hlavně (Dolní Pojizeří)

V křesťanské tradici je dopoledne Bílá sobota se nese ve znamení smutku u Ježíšova hrobu, večer a v noci nastávají oslavy vzkříšení Ježíše Krista. Sobotě se říká bílá nejspíše kvůli novokřtěncům, kteří nosili bílá roucha, která jsou znakem čistoty.

Ze vzpomínek paní Jasný Smolkové na velikonoce:

Shodly jsme se na tom, že na zelený čtvrtek chodily koledovat děvčata a malé děti, v pondělí potom už mladenci za děvčaty. Obdrželi vajíčka a na oplátku jim o pouti kupovali perníky.

Ve čtvrtek dostávaly děti a dívky podle toho, kde koledovaly. Já si palatuji, že

třeba v Huti u paní řeznice Majsnerové (a toho jsem byla přímo svědkyní) dostaly vždy kus salámu, ukrojený ze šišky, u pekaře dostávaly koláč apod.

Také si vzpomínám, že se říkávalo spíše „kolada“ a maminka i babička někdy říkaly, že zase děti přijdou „dynovat“.

Popeleční středu si vykládaly tak, že je třeba vymést „popel“ z baráku, čili se pilně uklízelo, aby na zelený čtvrtek už všechno v domě svítilo stejně jako většinou v přírodě. Trochu mi to napovídá, že se slavil spíše svátek jara.

Dodnes ve čtvrtek děvčata chodí, ale spíše pokud jsou ještě v dětském věku, potom už ne.

Někde už mají připravena vajíčka, většinou to však jsou sladkosti nebo nějaký ten „pětník“.

Za panování komunismu nescházelo mnoho, aby se Velikonoce vůbec zrušily, ale jak je vidět zvyky se zase vrací a tomu právě napomáhají muzea jako je to naše, Kittelovo. Je dobře, že jste se rozhodli připojit...

Ještě jsem si vzpomněla, při vaření nedělního oběda je to, že maminka vždy o Velikonocích pekla kůzle. Samosebou v troubě sporáku (dosud jsem ještě lépe upečené jakékoliv maso nebo usmažené řízky nejedla a může být sporák nebo trouba té nejvyšší vymoženosti).

Když bylo maso měkké, tak se zalilo několika rozšlehanými vejci a to utvořilo přes maso jakýsi svítek a my jsme nevěděli, co je lepší – jestli maso nebo ten svítek.

V pondělí se pekla nádivka. Tato nádivka byla velmi skromná. Kousek uvařeného uzeneho, natrhané rohlíky, vajíčka a hodně nasekaných čerstvě

utržených mladých kopřiv a opět upečeno na pekáčku v té troubě. Tak to mám spojeno s hmotnou vzpomínkou na Velikonoce.

A s „hrkačkami“ kluci prý zde také chodili. Více ze mně nedostanete. ....

Tolik tedy velikonoční vzpomínání nedávno zesnulé paní Jasný Smolkové.

Velikonoční neděle

Velikonoční neděle nebo Boží hod velikonoční je největším křesťanským svátkem, kdy došlo ke Kristovu zmrtvýchvstání. Lidé si nechávali posvětit jídlo, například pečeného beránka nebo mazanec, to následně sami jedli. Kus takového pokrmu by měl dostat i každý host v domě. Část posvěceného pečiva věnovali lidé například také hospodářství, aby se mu dařilo.

Velikonoční pondělí

Velikonočnímu pondělí se také říká červené. Již tradičně už je tento den spojen s pomlázkou a koledováním. Chlapci se s pomlázkou vydávají koledovat a vyšlehat děvčata, při tom říkají velikonoční koledy či říkanky a děvčata jim za odměnu dávají malovaná vajíčka. Červená barva na kraslicích má speciální význam a značí barvu krve Ježíše Krista.

První týden Velikonoc se nazývá Velikonoční oktáv. 40. den Velikonoc je slavnost Nanebevstoupení, která připomíná Ježíšův výstup ze země do nebe a jeho oslavení u Otce. Oslava Velikonoc tradičně trvá celých padesát dní (tzv. velikonoční doba), které vrcholí svátkem Sslání Ducha svatého – letnicemi. Ale o tom zase třeba někdy příště.

Mgr. Jan Sedlák

Jidášky medové

Těsto je vláčné a velmi dobře se s ním pracuje – téměř nelepi a skoro vůbec nepodsypávám vál moukou. Těsto se může zadělat smetanou, nepřidává se pak již tolik tuku – není potřeba. Je méně sladké, protože se předpokládá pomazání upečených jidášků medem.

Suroviny

- 480 g hladké mouky
- 200 ml smetany ke šlehání
- 70 g medu
- 2 vejce
- 50 g másla
- 5 g soli
- ½ lžičky citronové kůry
- 25 g čerstvého droždí
- 1 vejce na potřeni
- 1 lžice vody
- na špičku nože muškátového květu

Postup

Do mísy vysypejte přesátou mouku a v ní udělejte rukou důlek. Do důlku rozdrobte droždí, posypte ho lžicí cukru a zalejte třemi až pěti lžicemi vlažné smetany – vznikne rybníček; a ještě k němu přihněte trošičku mouky. Droždí nechte vzejít – bude to trvat asi 15–30 minut. Poté přilejte zbytek smetany, ve které jste rozšlehali celá vejce a tekutý med. Rovněž rozpuštěné máslo, citronovou kůru a po obvodu mísy nasypejte sůl.

Nyní mísu přikryjte a nechte kynout asi **1 1/5 až 2 hodiny** v teple kuchyně. Těsto by mělo dvakrát zvětšit objem. Až těsto nakyne, vyklopte ho na pomoučený vál. Rozdělte na **18 až 20** přibližně stejných dílů. Jednotlivé díly zpracujte do bochánků a pak postupně vyválejte na delší „hady“ (cca 25 cm) a různě zaplétejte. Jidášky mají mít tvar smotaného či zapleteného provazu. Záleží jen na vaší fantazii.

Tvary umístěte na plech vyložený pečicím papírem. Pomazte rozšlehaným vejcem, do kterého jste přidali lžici studené vody a nechte asi **½ hodiny** znova vykynout.

Plech by měl být zakryt, aby se těsto nenastudilo. Těsně před pečením pomazte jidášky znovu. Troubu předehřejte na **180 °C (horkovzduch)** a pečte **asi 15 minut** do zežlátnutí. Vláčné, výborné.

Velikonoční nádivka

Tradiční velikonoční jídlo po prvních postech ve škaředou středu a o Velký pátek.

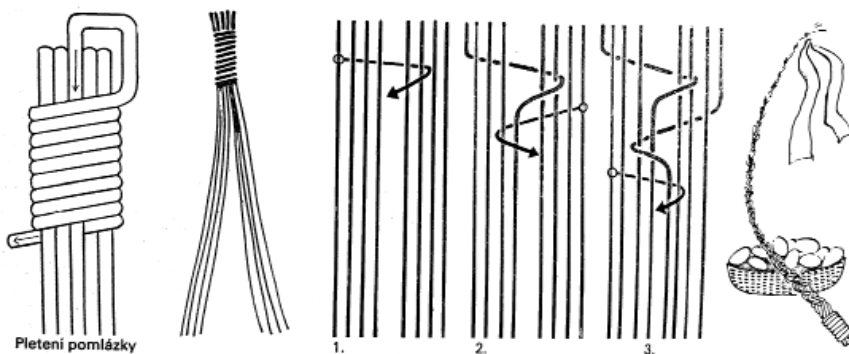
Co budete potřebovat (6 porcí):

- 500 g vepřové plece
- 250 g uzeného masa
- 5 vajec
- 1 veka (nebo den staré rohlíky či housky – 5 ks)
- ¼ litru mléka
- 150 g mladých kopřiv
- 150 g medvědího česneku
- 1 cibule
- 3 stroužky česneku
- trocha másla

Pletení pomlázky

Pletení pomlázky, patří k dovednostem, kterou na vsi uměl každý kluk i holka. Většinou se to naučili od svého táty nebo dědy, na proutky se chodilo k potokům. Postupem času velikonoční tradice s hodováním začala mizet a s ní se vytrácelo i pletení pomlázek. Vždyť se na jaře ještě nedávno daly koupit v každé tržnici. Opravdová pomlázka byla chloubou každého koledníka. Byla upletená vždy z osmi mladých proutků vrby. Nejlepší jsou asi jako tužka tenké proutky, stejnoměrně se zužující, dlouhé tak do metru. Aby šla pomlázka dobře uplést, musí být všechny stejně silné a nesmějí mít suky nebo být nalomené. Srovnají se podle tenčích konců, na silné straně se odříznou na stejnou délku. Pevně zaváží v délce asi deset centimetrů, ovinou rozpůlenou větvičkou, která bude tvořit držátko. A můžeme začít s pletením: „Svazek otoč volnými konci dolů, pak do každé ruky uchop 4 pruty.

V duchu si je musíš očíslovat, jako by byly v řadě, a pak už je pletení mechanické, stále se opakující. Proutek, který je dole vlevo, přemístí spodem doprostřed mezi dva a dva pruty PRAVĚ čtveřice, protáhni ho a vrchem vrať k proutkům nalevo, ale ne na jeho původní místo, nýbrž na druhý okraj – ten, který je blíž k prostředku pomlázky. Totéž nyní udělej s úplně pravým proutkem, jenže zrcadlově obráceně. Provlékni ho zespodu, mezi dvěma levými proutky a vrchem ved' na levý okraj

pravých proutků. Pak zase zleva, znovu zprava a tak dále dokud není pomlázka upletená.“ (Viz nákres. Pozn. red.) Všechny proutky je třeba stejnoměrně utahovat, aby se pomlázka nerozpletla. Tenké konce se nakonec sváží k sobě provázkem. Navrch se přivázala pentlička a šlo se hodovat. Někdo raději plete od slabších, jiný od silnějších, můžete vyzkoušet obě varianty.

(Z knihy *Výtvarné hříčky*)

Malé jarní povídání o vodě

Vítání jara bylo od nepaměti spojováno s vodou a s čištěním studánek. Na Velký pátek před východem slunce koupání u pramene nebo v potoce zaručovalo ochranu proti nemocem. Pramenitá a tekoucí voda byla vždy považována za čistou. A úcta k vodě bývala v minulosti vědomá a pevná, vždyť hodnota vody mohla několikrát přesahovat hodnotu pozemku či usedlosti. Voda, ta věrná přítelkyně, nás provází celým životem. Ve zdraví i v nemoci. (Můžem si s ní pomoci)

Do života nás všech v posledním roce naléhavě vstoupilo téma zdraví. Pandemie, která zachvátila celou zemi, nám ještě více připomíná, abychom dobře a sami pečovali o své tělo a své zdraví, dodržovali hygienu a zdravým způsobem života dbali i o svou duši. Mnozí si dopřáli a dopřávají odpočinek, chvíle oddechu během

nouzového stavu či nařízené karantény. Čas omezeného pohybu lze využít různým způsobem. Do svého osobního programu můžeme zařadit jarní kúru, ač jaro přichází letos velmi zvolna. Nyní je ideální období k očistě těla, k detoxikaci – zbavení se škodlivin, můžeme také začít třeba s otužováním. Bez vody není očisty, ať už ji pijeme nebo se v ní koupeme. Možná i Vám nebo Vaším blízkým lékař v minulých týdnech mimo jiné doporučil, abyste při teplotách pili hlavně dostatek čerstvé vody. Je skvělé, když se alespoň někdy pro vodu do studánky můžeme vydat procházkou. Žijeme v té šťastnější části světa, kde čisté vody je všude dostatek, krajina skýtá množství pramenů a studánek a dopřáváme si ten luxus, že se koupeme v pitné vodě, ale zároveň s ní i splachujeme. Blahodárné účinky vody zná

každý. Působí téměř na všechny systémy v lidském těle a může pozitivně ovlivnit jejich funkci. Léčilo se s ní už od dob antiky, jedním z uznávaných byl také doktor J. A. E. Kittel z Krásné, pak Vinzenz Priessnitz, kněz a léčitel Sebastian Kneipp a na ně navazovali další a další. Léčení vodou lze praktikovat nejrůznějšími způsoby. Platí základní pravidlo, že teplá voda rozpouští a studená odstraňuje.

LiR

Očista dočista

Není léčení bez vody a bez celkové očisty. Země se po zimě probouzí do nového života, po oteplení vyrůstají první rostlinky, co nevidět začnou pučet i stromy. Právě nastává čas na oživení a očistění i našeho těla, jak jinak než vodou. Voda seřizuje krevní oběh i celé tělo, rozpouští a vyplavuje nepotřebné látky. Pokud nemáte v dosahu saunu, můžete si třeba jednou týdně udělat řádnou očistnou koupel, takové malé domácí lázně. Dopřejte si čas, nahřátím a namočením se ve vaně s teplou vodou. Doopravdy relaxujte. Do vody si můžete přilít silný bylinný odvar, mořskou sůl apod. Tělo se pěkně uvolní. Póry na těle se otevrou a po důkladném a pečlivém vydrhnutí celého těla, nejlépe hrubou mořskou houbou, pak vyloučí a odstraní všechny odumřelé buňky a vyloučí toxiny. Je to velmi účinný oživující proces. Pokožka se vám krásně prokrví, obnoví se kůže a zvýší činnost kožních buněk. Důležité je každou horkou koupel zakončit studenou, nebo alespoň vlažnou vodou, aby se póry zas uzavřely. Souběžně s touto pravidelnou očistou těla je dobré z jara odlehčit trochu i svůj jídelníček, pokud jste nestihli púst před Velikonocemi, dopřejte si alespoň jednou týdně například ovocný či zeleninový den, nebo den bez jídla, s dostatkem tekutin (voda, čaje, ovocné šťávy – doporučuji ředěné vodou). To vše samozřejmě s ohledem na aktuální zdravotní stav. (Po nemoci naopak tělu úměrně dopřáváme, aby zesílilo a zregenerovalo se.) Dobré je pít každou hodinu sklenici

čisté vody, někdy obohacenou citrónem či bylinným výluhem. (Viz níže: Koprivy.)

Vodu do sebe i na sebe a s otužováním začínat pomalu

V tomto čase můžeme začít s otužováním. Velmi populární se poslední dobou stalo koupání za každého počasí ve studené i ledové vodě, což je velmi prospěšná módní záležitost, která však není určena pro všechny. Ne každý má odvahu vlézt do ledové řeky či jezírka, ne každému to prospěje. Otužování je výborné, ale velmi individuální záležitost a každý musí postupovat dle svých vnitřních pocitů. Pokud člověk ve studených koupelích najde zalíbení, pozná sílu vody a už se těchto koupelí nikdy nevzdá. Z vlastní, asi dvacetileté praxe, to mohu potvrdit. Voda je prostý a opravdový zdroj energie a bezprostřední pocity po vynoření z ledové vody jsou nepopsatelné. Nejpřirozenější způsob začátku otužování je bosá chůze po zemi nebo chůze mokrou trávou nebo vodou, dalším způsobem je chůze v čerstvém sněhu. S pozvolným otužováním můžete začít i doma studenou koupelí rukou a nohou, popř. poléváním kolenou. Poté můžete přistoupit k celkové krátké koupeli. Namáčení hlavy však nedoporučuji. Otužování je nutné provádět s rozvahou a pozvolna. Základní pravidlem však je, že po otužování je třeba alespoň patnáct minut aktivního pohybu, tedy si zacvičit, zaběhat. Neprochladnout.

Napařování těla v 19. století.

Tradiční finská sauna dnes.

LiR

Kalendář připomíná jaro, ale jen lidem v kraji, v nižších polohách. Na horách jsme si letos o prvním jarním dnu spíš voskovali lyže a lopaty na novou sněhovou nadílku a rádi pobýli doma, u kamen. První jarní byliny však už na sebe nedají dlouho čekat. V lesnatých porostech blízko potoků vyráží medvědí česnek a také vynikající kopřivy.

Kopřivy

Bylina, která je v zahradách i kolem domu chápána spíš jako plevel je velmi skvělou a účinnou rostlinou pro naše tělo ať už v čerstvé nebo sušené podobě. Z čerstvých mladých kopřiv si můžete připravovat každý den čerstvý výluh. Natrhané rostlinky, zalijeme pramenitou vodou a necháme v chladu v lahvi, ve džbánu do druhého dne a takto obohacenou vodu druhý den pijeme, přitom si z čerstvých kopřiv připravujeme výluh na další den. Je to učiněný jarní elixír. (Podobný výluh si můžeme připravovat celoročně z bylin, právě dorůstajících, právě dostupných.)

Mladé kopřivy jsou cenným zdrojem minerálů a vitamínů. Kopřivový čaj čistí krev a neměli bychom ho opomenout při jarní očistné kúře. Používáme ho při zánětu močových cest, léčí revma i záněty kloubů. Šlehaní revmatických kolen čerstvými kopřivami je účinnou, ač trochu drsnou metodou. Pomáhá i na chronické kožní vyrážky apod. Hodí se do jarních bylinných polévek a z mladých kopřiv lze připravit také chutný špenát. Mimochodem kopřiva naložená několik dnů až týdnů v zálivkovém sudu, funguje skvěle jako přírodní hnojivo i pro naši zahradku.

Jarní rovnodennost = znovuzrození

Jarní rovnodennost letos nastala 20. března 2021 v 10,38 hod. V tento den byl den stejně dlouhý jako noc, světlo a tma v rovnováze. Tato doba vždy přináší lidem čas na nové plány, symbolizovala nový život a potenciál a zároveň připomínala, zda jsou i naše životy vyrovnané nebo zda některé oblasti si zaslouží pozornost. Chvilku jarní rovnodennosti, stejně jako podzimní rovnodennosti, či letního a zimního slunovratu, jsou posvátné svátky Země. V minulosti šlo o nejdůležitější svátky v roce, známé z pohanství. V tento den prochází Slunce tzv. jarním bodem a nachází se tak přesně na světovém rovníku. Jižní polokoule se posouvá na polokouli severní. Během jarní rovnodennosti oslavujeme tedy vše kolem nového života, nových začátků. Je to období,

kdy Oheň, odvaha a vášeň začínají znovu převládat po dlouhém zimním spánku. K oslavě se zapalovaly ohně, tančilo a zpívalo se v kruhu. Nejen v období jarní rovnodennosti ve volné přírodě můžeme s klidnou a otevřenou myslí a především s otevřeným srdcem cítit vděk za vše co nám Země dává, co můžeme v tomto životě vidět a uskutečnit. V mytologii byla uctívána bohyně jara Vesna, krásná bohyně mládí, života, mladé nespoutané lásky a jara. Je bohyní, která zahání zimu a přináší teplo. Je ohněm života, který na jaře probouzí vše živé, proudí v míze stromů a v těle lidí i zvířat. Přilétá na křídlech jarních ptáků a přináší první jarní déšť. Její strom je bříza, která na jaře raší jako první. Vlídne jaro a krásné začátky všemu a všem.

Užitečné odkazy

Pokud na člověka doléhá tíživá psychická situace a potřebuje si s někým promluvit nebo si jen utřídit myšlenky a nebo si přečíst zkušenosti jiných lidí, může využít mnohé internetové odkazy, například:

<http://nevypustdusi.cz>
<https://www.delamcomuzu.cz>
<https://www.terapie.cz>

Medvědí česnek

Přišel čas medvědího česneku. Je to jen krátká doba, kdy roste, nyní je v plné síle. Přestala jsem si lámat hlavu jak ho uchovat, osvědčilo se mi tzv. „pesto“. (Neměřím, nevážím, – přiměřeně, se vším.) Velkou kyticí listů medvědího česneku – (pozor, nesbírat mokré) rozmixuji nebo ještě lépe na drobno nakrájím keramickým nožem, přidám lahev kvalitního olivového oleje, jen trochu soli, pepře a promíchám. Do směsice lze přidat rozmixované vlašské ořechy, popř. koření, které máte rádi. Napěčuji do malých skleniček. Medvědí čes. kašička musí být zcela ponořena v oleji (lze přilít trochu oleje navrch k hrdlu). Uzavřu pod víčka a uložím do chladného sklepa. Medvědí česnek je výborný na těstoviny, brambory, rýži apod. Takto vydrží jako léčivka zdroj cenných látek po celou zimu.

Účinné látky v česneku:

Regulují činnost žaludku, podporují trávení, urychlují hojení ran a vředů, uklidňují křeče hladkého svalstva a ničí střevní parazity. Podporuje chuť k jídlu, trávení a tvorbu krve.

Použití v kuchyni:

Čerstvou natí se koření bílé polévky, omáčky, masa, pomazánky apod.

Použití v léčení:

Česnek se doporučuje pro snížení krevního tlaku, proti chřipkám, ateroskleróze a astmatu.

Požár zničil bývalou školu v Hutí

Zpráva HZS a Policie:

Dnes 26. 3. 2021 ráno ve čtyři hodiny bylo přijato oznámení o požáru neobydleného domu v rekonstrukci v obci Pěnčín část Huť. Objekt byl celý v plamenech a hasičům se podařilo požár lokalizovat před sedmou hodinou. Ke zranění osob naštěstí nedošlo. Účastnily se jednotky z Hutě, Jablonce nad Nisou, Jistebka, Maršovic, Bratříkova, Držkova a Železného Brodu. V odpoledních hodinách bylo provedeno ohledání místa požářiště za přítomnosti vyšetřovatele HZS, kriminalistického technika a psůvoda se služebním psem na vyhledávání akceleračních hoření. Tímto ohledáním byla jako příčina vzniku požáru stanovena technická závada na elektroinstalaci.

Co bude s budovou dál se uvidí. Každopádně si přejme její rychlou opravu, ať již bude sloužit jakémukoli účelu. Neodmyslitelně totiž patří k historii a atmosféře naší obce.

A pro připomenutí něco málo huťské školní historie

Nová škola v Hutí byla postavena v letech 1878 až 1879.

Až do roku 1871 docházely děti z Hutě do farní školy v Šumburku. Jelikož cesta, zejména v zimě, byla velmi obtížná, započalo se s vyučováním v domě starosty obce Antonína Karnetha (čp. 10). Učitel docházel ze Šumburku a vyučoval děti z Hutě, jednalo se vlastně o zimní školu.

Poznáváte? Jedna z posledních fotografií jednotřídky v huťské škole.

Dne 17. listopadu 1870 se usneslo zastupitelstvo obce Huť za předsednictví starosty Antona Karnetha. S poměrem hlasů osm ku třem, že zřídí v Hutí vlastní školu. Rok poté byla 1. listopadu 1871 otevřena jednotřídka. Byla zřízena v domě čp. 18. Vyučování obstarával od toho dne až do 1. června 1872 Karl Feix ze Šumburku. Dalším učitelem byl Antonín Wawersich podučitel z Jermanic. 24. dubna 1874, když byla škola již jako dvoutřídku, byl v domě čp. 10 pronajat učitelství pokoj. Od 1. června 1874 byl řídicím učitelem August Weiss, universitní posluchač z Jistebka. V roce 1875 přibyla dále třetí třída. Nejdříve byla umístěna v domě Andrease Posselta, Jistebsko čp. 47, později v Hutí čp. 110.

Dne 8. února 1874 následovala porada obecní rady, kde se většina přítomných vyslovila pro výstavbu nové školy. Nebyla to ale cesta jednoduchá. Až v roce 1876 povolila krajská školní rada subvenci k postavení školy v Hutí. Přesto byla stavba zahájena až po dvou letech, po oslavě 29. dubna 1878. Položení základního kamene následovalo 24. června 1878. Samotná stavba opakovaně vážla a obec si za těžkých bojů a obětí musela na pokrytí prvních nákladů vzít půjčku 3 000 zlatých (užíval se i název florin nebo florén). Konečné otevření školní budovy následovalo v listopadu 1879. Při započítání všech dostaveb a vnitřního vybavení jsou vyčísleny náklady na školní budovu na 18 523 zlatých a 90 krejcarů.

Rh

Škola v roce 1924.

Jizerské čerění – nejméně civilizací dotčená místa hor

Začátek roku 2021 nám cestovatelských příležitostí bohužel příliš nepřinesl, doufáme však, že s příchodem jara se situace začne zlepšovat a my si opět budeme užívat krás našeho Turistického regionu Jizerky. Březen nám nadělil mnohá protiepidemická opatření, která omezila možnost pohybu a možná tak přinesla do vašich životů smutek a beznaděj. I v těchto těžkých chvílích musíme hledat povzbuzení.

Inspirujme se přírodou Jizerek, která nás obklopuje. Přichází jaro, období plné naděje, radosti ze života, štěstí, lásky, energie a nové síly. Vydejte se dle možností ven, zavřete oči a nechte se povzbudit silou přírody. A právě příroda je to, co nám i v době koronaviru může přinést mnohé možnosti. Proto se v těchto nelehkých časech snažíme návštěvníkům Jizerek a také vám, místním, vytvořit atraktivní tipy na výlety do přírody a zároveň se připravit na otevření momentálně uzavřených míst a nabídnout nové produkty.

Mimo jiné jsme se pro letošní rok připravili téma Jizerské čerění týkající se mocného živlu, vody, bez které se naše životy neobejdou. Nechte se nyní inspirovat výlety do jizerských mokřadů. Jisté je mnozí z vás znají a již je navštívili, ale pokusme se na tato místa podívat z jiného pohledu. Nechte se nést klidem a rovnováhou rašelinišť. Uchovávají mnoho z naší dávné historie a jsou doslova přírodními archivy. Vydejte se do nejméně civilizací dotčených částí Jizerek.

V roce 2012 byla dvě z rašelinišť zařazena mezi mokřady mezinárodního významu. K nejcennějším rašeliništím našich hor patří Rašeliniště Jizery ležící na hranici s Polskem. Kvůli svému významu je však z české strany návštěvníkům nepřístupné. S mnohými chráněnými druhy rostlin a živočichů se však můžete setkat i v dalších přístupných mokřadech. K nejznámějším rostlinám těchto chráněných úseků patří masožravka rosnatka okrouhlolistá a suchopýry. Z živočišných druhů jsou to především bezobratlí, ale také ptactvo. Hnízdí tu jeřáb popelavý a setkat se tu můžete i s tetřívkem obecným.

Nejrozsáhlejším přístupným rašeliništěm hor je Rašeliniště Jizerky nacházející se u pramene říčky Jizerky. Projít se zde můžete po povalovém chodníku a plošině s rozhledem na Vyhlídkovou louku s jezírky. Rezervací prochází naučná stezka Tři iseriny a minout nelze ani stejnojmennou osadu Jizerka, která je součástí takzvané

Jizerské oblasti tmavé oblohy. Za příznivého počasí je odtud pouhým okem vidět až 1 000 hvězd.

Mezi Smědavskou horou a Jizerou pramení Bílá Smědá, obdivovat zde můžete Klečové louky. Stejně jako Rašeliniště Jizerky jsou přístupné povalovým chodníkem s vyhlídkou na horu Jizeru. Skládají se ze čtyř vrcholových rašelinišť, Velké klečové louky, na jejímž okraji vede chodník, Malé klečové louky, Smrčkové louky a Jelení louky.

Rašeliniště Na Čihadle leží na východním úpatí Černé hory a je snadno přístupné po upravené stezce. Nachází se zde vyhlídka na rašelinné jezírko, které je největší přirozenou vodní plochou v horách. Název mokřadu je odvozen od čihařů, lovců drobného ptactva.

Nepřiměřeným lidským zásahem v minulosti utrpělo rašeliniště Nová Louka, následkem intenzivního odvodňování bohužel vysychá. Na Nové Louce se nachází Šámalova chata, dříve Panský dům. Původně se jednalo o součást komplexu budov sklářské hutě patřící majiteli sklárny. V polovině 19. století se z objektu sklárny stal lovecký zámek rodu Clam-Gallasů, kteří v Jizerských

horách vybudovali rozsáhlou oboru. Ve 30. letech 20. století se ze zámečku stalo rekreační středisko pro úředníky československé vlády, odtud dnešní název Šámalova chata.

Živá rašeliniště se nacházejí i na dalších místech Jizerských hor, v nižších polohách se pak můžete setkat s rašelinnými loukami. V období jara můžete své oko na rašeliništích i bažinatých loukách potěšit pohledem na rozkvétající rostliny. V mokřadech vykvétá vachta trojlistá, kterou bezpečně podle trojčetných listů rozpozná i laik. Na bažinatých loukách se můžete setkat s fialovou orchidejí, prstnatcem májovým. A opomenout nelze suchopýr pochvatý kvetoucí od března do června.

Přejeme vám, abyste při výletech do přírody načerpali spoustu pozitivní energie, radosti ze života a na chvíli zapomenli na všechny nepříjemnosti, které nás sužují. V příštím čísle Zpravodaje obce Pěnčín vám přineseme tipy na další výlety za Jizerským čerěním. Tentokrát to budou výlety k... a to už se nechte překvapit.

VisitJizerky

Křížovka

V minulém čísle jsme v křížovce hráli o novinku firmy Kitl – limitovanou edici Syrob Růžový květ. Takže, 13 správných odpovědí a vítězové jsou paní **Dana Pivrcová** z Bratříkova a pan **Pavel Veselý** z Dolní Černé Studnice. Srdečně gratulujeme a ozvěte se prosím pro předání ceny. V dnešní soutěžní křížovce hrajeme opět o dvě ceny, tentokrát o dvě lahve Kitl Meducinka 250 ml. Máme tu jaro a je třeba dobře na sezónu připravit imunitní systém a právě k tomu je Kitl Meducinka výtečná. *Rh*

AMPUD, KENA, STAMP, SA, TATA	DRUHÝ PREZIDENT USA	1. DÍL TAJENKY	LATINSKY „PŘED“	ANGLICKY „PŘILIS“	ŘÍMSKÁ ČTYRKA	MATEŘSKÉ ZNAMÉNKO	✱	PŘE	PUCCINIHO OPERA	PŘEDLOŽKA	STROPY	TVRÝ BONBON	2. DÍL TAJENKY	ÚDER VE STEPĚ				
TINKTURA							STOVKA CEST (2 SLOVA)											
EVROPANÉ							HANEBNOST ZKR. BYV. SOUSED. STÁTU											
VOZIDLO					VKLAD ŘEZNIK (ZASTAR.)					SPISY ŘÍM. ČÍSLY 49								
ZDROJNICE BEROUNKY				FILOZOFOVÉ SÍDLO NA SUMATŘE							OSAMOCEN NECHUT. NÁPOJ							
SEVERO-VÝCHOD			PARALIZ. SPREJ PROVINĚNÍ					HORSKÝ SKŘÍTEK				LÉTA PÁNĚ						
✱	MONTAN-DOVO JMÉNO VESELKA						<p>„Slyšel jsem, že víno bystrí mozek“</p>				AVŠAK				DOMÁCKÉ MUŽSKÉ JMÉNO			
KOSTNÍ VÝBĚZEK													TISK. AGENTURA SSSR					
PĚSTITEL VÍNA													PCHÁČ					
POBÍDKA				PLÁCNOUT (DĚTSKY)	HYKAVEC									ŘEKA V RUSKU				
INIC. HERCE TÖPFERA			SPZ BRNO-VENKOV NADPIS										✱	ANGLICKY „MASO“	STARÉ ZAJMENO BULBŮV SYN			
ZNAČKA SPORTOV. OBUVI														VRAZDA VKLADNÍ KNIŽKA				
ŽENSKÉ JMÉNO						KRYT MOTORU	STARÉ ZAJMENO	✱	JARO STAROŘEC. PLATIDLO									
✱	EVROPANKA SVĚDSKÁ OBJEMOVÁ MÍRA							NÁPADNĚ VYSOKÉ. KARTY						ÚTOK				
OSTRÝ PŘÍZVUK					NEBO PODIV					JAPONSKÉ. ROHOŽE KUKAČKA								
ŘÍM. ČÍSL. 1045				SLOVENS. „OPASEK“ MUŽ. JMÉNO							ZPÍVAT POKOLENÍ							
ZNAČKA LUDOLF. ČÍSLA			UMĚLÝ JAZYK PLOŠ. MÍRA				INDONĚS. SOUOSTR. ANGL. „ONO“					ČÍNSKY „PISEK“ INIC. HERCE OLIVIERA						
UONDATI								DRUH KVĚTENSTVÍ										
VĚNOVAT								BIBLICKÉ MĚSTO NEŘESTI										

Výletní okénko

Putujte s námi po krásách Libereckého kraje. V každém vydání Vám přinese zajímavý tip na výlet po známých i neznámých místech, připomeneme historii, seznámíme se současností, představíme novinky. Zkrátka a jednoduše, inspirujeme Vás k podnikání výletů po kraji. Ten první si klademe nemalé cíle, vezmeme Vás do „výšek“.

Vzhůru k výškám

Liberecký kraj je rájem pro milovníky rozhleden. Ať už Jizerské hory, Lužické hory, Krkonoše, Český ráj či Máchův kraj, na vyznavače panoramatických výhledů čekají rozhledny a vyhlídkové věže nejrůznějších konstrukcí – dřevěné, kamenné nebo železné, rozmanité architektury, různých věků, osobitých architektů, rozličných jmen, výšek a především dalekých výhledů na všechny světové strany.

Do loňského léta byste jich v kraji našli 27. Letos už je tomu jinak, v kraji přibyly 3 nové. Tou první, která byla zpřístupněna již v srpnu 2020, je rozhledna na Luži. Pravda, není tak moc česká, protože ji postavila německá obec Grossschönau, ale vzhledem k tomu, že nejvyšší vrchol Lužických hor, Luž (793 m n. m.) leží přímo na česko-německé hranici, můžeme ji vlastně považovat za „hraniční rozhlednu“. Je 9 m vysoká a nabízí kruhový výhled na Horní Lužici, Žitavské a Lužické hory, Jizerské hory, Ještěd, polskou část s uhelným dolem Turow, ale i na vrcholy Českého Středohoří. Rozhledna obepíná věž telekomunikačního převaděče a na její stavbu bylo použito železo, dřevo

Rozhledna Světlý vrch.

a kámen. Na vrchol se můžete dostat jak z české, tak z německé části. Pokud zvolíte „českou variantu“, vydejte se z osady Myslivny (Horní Světlá) po červené turistické značce. Z německé strany je východním bodem Waltersdorf (bývalá celnice) a dále po zelené turistické značce.

Špička – rozhledna, která budila zvědavost i rozpaky ještě před samotným otevřením. To je další z nově postavených vyhlídek, která byla zpřístupněna na Malém Špičáku u Tanvaldu. Netypická rozhledna ve tvaru bobu, pro jiné monstrum, UFO nebo lžice. Primární vyobrazení je ale opravdu bob. Odkazuje totiž na bývalou, 1,5 km dlouhou, bobovou dráhu, která začínala právě pod skalami Malého Špičáku. Že je to stavba specifická dokazuje nejen tvar, ale i samotné provedení. Povrch je z leštěného kovu, takže za slunečných dní bude spodek zářit do dálky a kdo dojde až pod rozhlednu (po modré turistické trase), uvidí na lesknoucí se ploše odraz okolní přírody. Za celou

stavbou stojí architektonické studio Mjöllk. Z jejich „pera“ pochází i další moderní rozhledny či vyhlídky v kraji, např. rozhledna v Heřmanicích, vyhlídka nad Rokytnicí (ty budou zpřístupněny v létě 2021) nebo vyhlídka Růženka v Českém Švýcarsku.

Jen nedaleko odsud, v Albrechticích v Jizerských horách, „vyrostla“ zatím poslední nová **rozhledna Světlý vrch**. Nachází se na Světlém vrchu (729 m n. m.) a byla zpřístupněna v lednu 2021. Dostanete se k ní po zelené turistické značce z parkoviště u Skiareálu Detoa. Obec Albrechtice ji vybudovala u příležitosti 350. výročí založení obce. Je 21,5 m vysoká a vede na ni 105 schodů. Má klasickou podobu dřevěné vyhlídky, vršek připomíná ptačí hnízdo. Nabízí tak kruhový výhled na Jizerské hory, Krkonoše, Český ráj, protilehlý Tanvaldský Špičák, dohlédnete i na Štěpánku nebo Černou Studnici.

Eva Ouzká

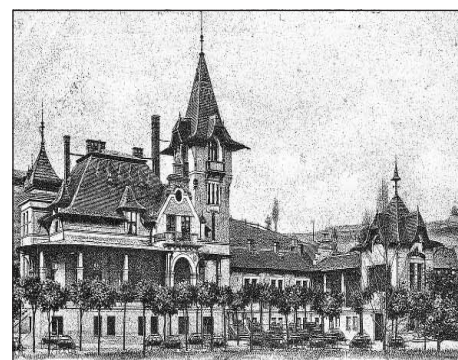
První etapa rekonstrukce areálu Vratislavické kyselky je u konce!

Areál Vratislavické kyselky je součástí společnosti Kitl od srpna 2018. Od té doby firma intenzivně pracovala na obnově areálu. Koncem března byla ukončena první etapa obnovy areálu a výroba bylinných a ovocných sirupů Kitl se tak mohla přestěhovat do nových prostor.

Novou výrobní halu si budete moci prohlédnout na vlastní oči a to již **12. června 2021 od 10 hodin**, kdy budou brány

Vratislavické kyselky otevřeny pro veřejnost v rámci akce **Kitl v Kyselce**.

Pro návštěvníky bude připraven pestrý kulturní program, exkurze do nových výrobních prostor a samozřejmě kvalitní občerstvení. Představena bude i letní novinka Kitl. **Ve večerních hodinách zahraje kapela Tata Bojs**. A možná, ale opravdu jen možná, návštěvníky čeká i ochutnávka Vratislavické kyselky.

Více informací se dozvíte na www.kitl.cz/kvk/